

KESKKONNAAMET

Martin Herem
Kaitseministeerium
info@kaitseministeerium.ee

Teie 11.09.2026 nr 12-1/26/101

Meie 24.09.2026 nr 6-5/26/8341-15

**Vabariigi Valitsuse korralduse
"Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu
osaline kehtestamine Piirsalu ala osas" eelnõu**

Austatud Martin Herem

Kaitseministeerium esitas Keskkonnaametile arvamuse andmiseks Vabariigi Valitsuse korralduse „Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu osaline kehtestamine Piirsalu ala osas“ eelnõu (*korralduse eelnõu*).

Korralduse eelnõu kohaselt on kavas kehtestada kaitsetööstuspargi riigi eriplaneering osaliselt asukoha eelvaliku alusel Piirsalu ala osas. Käesolevaga märgime materjalide kohta järgmist:

1. Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) esimese etapi aruande (KSH aruanne) alaptk-s 3.4.1 „Seiremeetmed“ on esitatud Piirsalu jõe suublaseire kava, seda on käsitletud ka riigi eriplaneeringu seletuskirjas ja korralduse eelnõus.

Märgime, et Hexest Materials AS esitas 01.09.2026¹ Keskkonnaametile kooskõlastamiseks OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskuse poolt koostatud seirekava. Kava eesmärk on eelkõige Piirsalu jõe lähteseisundi kindlakstegemine enne kavandatava tegevuse algust. Seire toimub kahes punktis – kavandatavast reoveepuhastist üles- ja allavoolu – ning hõlmab füüsikalisi-keemilisi näitajaid, vesikonnaspetsiifilisi saasteaineid, keemilise seisundi näitajaid ning kalastiku, fütobentose, veetaimestiku, suurselgrootute ja hüdrormorfoloogia uuringuid.

Keskkonnaameti ettepanekul täiendati seirekava järgmiste füüsikalisi-keemiliste näitajatega: RDX, nitraatlämmastik (NO₃-N), nitritlämmastik (NO₂-N), keemiline hapnikutarve (KHT), elektrijuhtivus ja heljum. Seirekava ja Keskkonnaameti täiendusettepanekud on leitavad Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemist nr 14-3/26/15879 alt, sh Keskkonnaameti 03.09.2026 kiri nr 14-3/26/15879-4².

KSH aruandes kirjeldatud seire on peamiselt reoveepuhasti käitamisaegne heitvee- ja suublaseire: esimesel kahel aastal kord kuus, hiljem võimaliku vähendamisega kord kvartalis. Samuti nähakse ette toruotsa seire ning veekogu seire enne ja pärast väljalasku.

¹ Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 01.09.2026 nr 14-3/26/15879 all.

² Kättesaadav: <https://adr.envir.ee/>

Seega on kavade eesmärk, sagedus ja näitajate koosseis osaliselt erinevad: Keskkonnaametile septembris 2026. a esitatud kava kirjeldab põhjalikumalt lähteseisundit ja ökoloogilisi kvaliteedielemente, KSH aruanne aga edasist käitamisaegset seiret.

Sellest tulenevalt palume täiendada KSH aruande alaptk-s 3.4.1 „Seiremeetmed“ Piirsalu jõe seire käsitlest järgmiselt: Lisada Hexest Materials AS-i poolt 01.09.2026 esitatud ja Keskkonnaameti ettepanekul täiendatud seirekava alusel tehtava Piirsalu jõe lähteseisundi uuringu kirjeldus, eristada lähteseire KSH aruandes juba käsitletud reoveepuhasti käitamisaegsest heitvee- ja suublasteirest ning lisada viide nimetatud seirekavale, mis on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis nr 14-3/26/15879 all. KSH aruandes ettenähtud käitamisaegne seire jääb muutmata. Vastavad täiendused palume teha ka riigi eriplaneeringu seletuskirjas ja korralduse eelnõus Piirsalu jõe seiret käsitlevates osades.

2. Korralduse eelnõus ja riigi eriplaneeringu ning KSH aruande materjalides on käsitletud kompensatsioonimeetmeid ning nende rakendamist.

KSH aruande lisa 3 lk 9 (esimene lõik) on kirjas: „*Kui lähtuda üksnes kaitsetööstuspargi rajamisega kaasneva otsese ja kaudse elupaigakao kohustuslikust kompenseerimisest 143 ha ulatuses ning rakendada tabelis 1 toodust ainult 1. prioriteedi esimest tegevust, s.o Annamõisa metsise püsielupaigas piiranguvööndi muutmine sihtkaitsevööndiks, kus metsise kaitseks olev kasulik (elupaiga) pindala on 151,25 ha, ei ole sellest üksi piisav, et tagada metsise asurkonna pikaajaline säilimine.*“

KSH aruande lisa 3 lk 8 on toodud: „*Selleks, et oleks tagatud Piirsalu kaitsetööstuspargiga seotud metsise lokaalsele asurkonnale kvaliteetsete elupaikade säilimine, taastumine ja kujunemine, tuleb Annamõisa püsielupaiga (tabel 1 prioriteet 1), Mustjärve raba hoiuala (tabel 1 prioriteet 2) ning täiendava ala (tabel 1 prioriteet 3) baasil moodustada sihtkaitsevööndi kaitsekorraga looduskaitseala (joonis 3). See tähendab küll 463,7 ha kompenseerimist (tabel 1), kuid on lokaalse asurkonna säilimist arvestades kriitilise tähtsusega tegevus.*“

Seega, KSH aruande lisas 3 on märgitud, et kui 143 ha suurune kompensatsioonimaht täidetakse üksnes 1. prioriteedi ehk Annamõisa metsise püsielupaiga meetmega, ei piisa sellest üksi metsise asurkonna pikaajaliseks säilimiseks. Samas on riigi eriplaneeringu ja KSH aruande materjalide kohaselt ette nähtud alade valimine järjest kuni 143 ha täitumiseni ning 1. prioriteedi meetme kasulik pindala juba katab selle mahu. **Palume üle vaadata, kas stsenaariumi 1 korral piisab rakendamisel ainult 1. prioriteedi meetmest või tuleb rakendada ka järgmisi meetmeid.** Praegu jääb ebaselgeks, kas stsenaariumi 1 rakendamisel peetakse 143 ha suurust kompensatsioonimahtu piisavaks või tuleks metsise asurkonna pikaajalise säilimise tagamiseks rakendada lisaks 1. prioriteedi meetmele ka järgmisi meetmeid. **Kompensatsioonimeetmete kavast nähtub, et eksperdi hinnangul ei ole piirtasemest madalama mürafooni korral rakenduv stsenaarium 1 piisav metsise lokaalse asurkonna säilimise tagamiseks ning vajalik oleks suurema, 463,7 ha suuruse kompensatsioonimahu rakendamine.** Palume üle vaadata ja täpsustada, milline kompensatsioonimeetmete maht ja kombinatsioon on metsise asurkonna pikaajalise säilimise, sealhulgas lokaalse asurkonna säilimise seisukohalt vajalik.

3. KSH aruande lisa 3 lk 13 (ptk 7 lõpus) on kirjas: „*Kompenseerimismeetmeid saab pidada rakendatuks ja tõhusaks juhul, kui väljavalitud kompensatsioonialadel kavandatud kaitsekorra muudatused on ellu viidud ning valitud kompensatsioonialadel toimuv metsise arvukuse kasv kompenseerib Piirsalu eelvalikuala arendamisega kaasneva eeldatava*

arvukuse languse.“ Palume materjalides selgitada tuua, milline on stsenaarium siis, kui nii ei lähe ehk järgmisi aspekte:

- 3.1. Kuidas mõjutavad metsise seirest saadud tulemused kompensatsioonialade rakendamist? Märgime, et kui müra mõõtmiste põhjal rakendub kompensatsiooni stsenaarium 1, aga Mustjärve mäng ikkagi kahaneb ja võib-olla ka kaob, peaks metsise seire tulemuste alusel samuti rakenduma kompensatsioonistsenaarium 2.
- 3.2. Kui on rakendatud ka kompensatsioonistsenaarium 2, aga metsise arvukus langeb kaitsetööstuspargi naabruses ja ei tõuse ka kompensatsioonialadel, kas siis on ka veel võimalik midagi teha?
4. KSH aruande alaptk 2.4.4 on lisatud (kolmas lõik): „*Kui seiretulemuste põhjal rakendub kompensatsioonistsenaarium 2, suureneb kompenseeritava metsise elupaiga pindala kokku 874 hektarini ning vastavalt suureneb ka kompensatsioonimeetmetega hõlmataivate alade ulatus.*“ Palume täpsustada, kas antud juhul on mõeldud ikkagi vaid müra seire tulemusi või ka metsise seiret.
5. KSH aruandes on okastraadi eemaldamine ja kuivenduskraavide sulgemise korral kasutatud mõistet „*Metsisekaitse seiremeede*“. Palume sõnastust korrigeerida, tegemist ei ole seiremeetmega.
6. Kuigi antud juhul on kavas kehtestada kaitsetööstuspargi riigi eriplaneering osaliselt asukoha eelvaliku alusel Piirsalu ala osas, s.o mitte Aidu ala osas, juhime siiski tähelepanu KSH aruandesse lisatud tekstile: „*/.../ Keskkonnaametiga arvestades, et Aidu alal ei ole tegemist liigi tüüpilise loodusliku kasvukohaga ning uuringu kohaselt ei ole liigi inventeeritud leiukohad väga arvukad.*“

Tõenäoliselt on mõeldud, et inventeeritud elupaikades ei ole liik arvukas. Praegu võib lugeda, et inventeeritud leiukohti ei ole arvukalt ja tekib küsimus, miks siis inventeeriti vaid väike osa leiukohtadest. Samas on tegu liigiga, kes oma elupaikades üldjuhul ei esinegi väga arvukalt.
7. Soovitame korralduse eelnõus ajakohastada kompenseerimismeetmete rakendamiseks hõlmatud alade volitatud haldajate nõusolekuid või seisukohti.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Rainer Vakra
peadirektor

Irma Pakkonen 5683 1311 (keskkonnakorraldus), irma.pakkonen@keskkonnaamet.ee
Rita Miller 5301 1496 (loodushoid), rita.miller@keskkonnaamet.ee
Oliver Hein 5336 5845 (liigi- ja elupaiga kaitse), oliver.hein@keskkonnaamet.ee
Julia Dubova 5693 4908 (vesi), julia.dubova@keskkonnaamet.ee